

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: مبانی نمونه برداری از آلاینده های هوا	کد درس: ۱۱۳۰۰۸
مقطع تحصیلی: مهندسی بهداشت حرفه ای وایمنی کار	رشته تحصیلی: مهندسی بهداشت حرفه ای وایمنی کار
گروه آموزشی: مهندسی بهداشت حرفه ای وایمنی کار	پیش نیاز: دینامیک گازها و آئروسولها
تعداد واحد: ۱ واحد عملی	محل برگزاری: دانشکده بهداشت
روز و ساعت برگزاری: شنبه و یکشنبه ۸-۱۰	مسئول درس: دکتر میرزایی
طراحی اولیه ☐	بازنگری ☐
هدف کلی دوره: آشنایی با روشها و وسایل نمونه برداری از آلایندههای هوا به منظور ارزیابی ریسکهای مرتبط با آلایندههای هوا	
اهداف اختصاصی دوره: دانشجو بتواند: مدار نمونه برداری و اجزاء آن، انواع روشهای نمونه برداری (آبی، کوتاه مدت و بلند مدت) را معرفی نماید. با اصول، روشها و وسایل کالیبراسیون حجمی، پمپها و کاربرد آن در نمونه برداری از هوا آشنا شود. • روشهای نمونه برداری از آئروسولهای قابل استنشاق، قابل تنفس، ذرات کل، PM2.5، PM10، ذرات ریز و فوق العاده ریز (Nano & ultra-fine particle) شامل: فیلتراسیون، برخورد، قرائت مستقیم (نوری، لیزری و) ... -ته نشینی را در آزمایشگاه انجام دهد. • وسایل نمونه برداری ذرات شامل: هولدرها، فیلترها، ایمپینجرها، سیکلونها، دالانهای ته نشینی و... را معرفی نماید. • نمونه برداری از ذرات با وسایل قرائت مستقیم، از گازها و بخارات به روش پسیو و مکانیسم آنها، از گازها و بخارات به روشهای اکتیو شامل: جذب، جذب سطحی، قرائت مستقیم و را انجام دهد. • وسایل نمونه برداری اکتیو از گازها و بخارات شامل: ایمپینجر، لوله جاذب سطحی ساده و آغشته، یلترهای ساده و آغشته را کار نماید. • از گازها و بخارات به روشهای قرائت مستقیم شامل بر رنگ سنجی، حسگرهای الکتروشیمیایی، دستگاههای قرائت مستقیم اختصاصی و عمومی نمونه برداری نماید. • با وسایل نمونه برداری از سطوح و پوست، بیوآئروسولها آشنا شود و بتواند انجام دهد.	
جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	
جلسه	رئوس مطالب

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

اول	معرفی استانداردهای اولیه و کالبراسیون گازمتر تر
دوم	کالبراسیون گازمتر خشک با استفاده از بطری ماریوتی
سوم	کالبراسیون پمپها
چهارم	• معرفی روتامتر و کالبراسیون آن
پنجم	• معرفی اوری فیسها و استفاده از آنها در کالبراسیونهای حجمی • معرفی هولدرها (Close face، Open face، 7-Hole، Cyclone، CIS و ...) و فیلترها (استرسلولزی، PVC، Glass Fibre، PTFE و ...)
ششم	• نمونه برداری از ذرات به روش فیلتراسیون با استفاده از هولدرهای مختلف
هفتم	نمونه برداری از ذرات با استفاده از سیکلون و دالانهای ته نشینی
هشتم	نمونه برداری از ذرات با استفاده از ایمپکتورها
نهم	نمونه برداری از ذرات توسط ایمپینچر
دهم	نمونه برداری با دستگاههای قرائت مستقیم ذرات
یازدهم	نمونه برداری از گازها با استفاده از ایمپینچرها (روش جذب)
دوازدهم	نمونه برداری از گازها با استفاده از لوله های جاذب سطحی (روش جذب سطحی)
سیزدهم	نمونه برداری از گازها با استفاده از وسایل قرائت مستقیم
چهاردهم	معرفی بج هال و کیسه های نمونه برداری و آموزش نحوه نمونه برداری توسط آنها
پانزدهم	نمونه برداری از سطوح و پوست شامل: گاز پد، آبکشی دست، سوآپ، پچ، وایپ سمپل، بالک سمپل، اسپون و ... کالبراسیون وسائل قرائت مستقیم
شانزدهم	نمونه برداری از بیوآئروسل نمونه برداری از گاز توسط نمونه برداری پسیو
هفدهم	ارزشیابی
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): سخنرانی و کار با دستگاه های اندازه گیری صدا و ارتعاش و روش های استاندارد اندازه گیری.	
وسایل آموزشی: وایت برد و دیتا پرژکتور و کلیه دستگاه های مورد نیاز برای اندازه گیری	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

وظایف و تکالیف دانشجوی: شرکت فعال در کلاس عملی و تهیه گزارش کارها
روش های ارزیابی دانشجوی (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود): روش های ارزیابی در طول دوره: ارزیابی گزارش کارها و حضور دانشجویان در کلاس ۴۰٪ روش های ارزیابی در انتهای دوره: ارزشیابی کتبی و شفاهی در حین اندازه گیری و کار با دستگاه ها و پایان ترم ۶۰٪
منابع اصلی درس: دستورالعمل های اندازه گیری انواع روش های صوتی و کار با دستگاه ها - بهرامی عبدالرحمان، روشهای نمونه برداری و تجزیهی آلایندههای هوا، چاپ چهارم، جلد ۱ (، فصول ۱ و ۲) - بهرامی عبدالرحمان، روشهای نمونهبرداری و تجزیهی آلایندههای هوا، چاپ چهارم، جلد ۲ (، فصل ۱) - بهرامی عبدالرحمان، روشهای نمونهبرداری و تجزیهی آلایندههای هوا، چاپ چهارم، جلد ۳ (، فصول ۱ و ۲) - حدود مجاز مواجهه شغلی (OEL)، ویرایش چهارم (به همراه پیوستها)، مرکز سلامت محیط و کار ۱۴۰۰ - راهنمای نمونه برداری و آنالیز آلاینده های شیمیایی جلد ۱ تا ۸ گروه عوامل شیمیایی و سموم مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۱۴۰۴ منابع انگلیسی: 2- Linch AL، Evaluation of ambient air quality by personal monitoring، 3- Fundamental of air sampling 4- ACGIH، TLV,2022.